

EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Hazırlayan: Erhan DEMİRCAN
Uzman

TEMMUZ 2013 SAYI-37

Bu Rapor Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından, Türkiye ve TRC2 (Diyarbakır, Şanlıurfa) Bölgesi güncel ekonomik gelişmelerinin bölge aktörlerince takip edilebilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Her hakkı saklıdır.©

TÜRKİYE'DEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

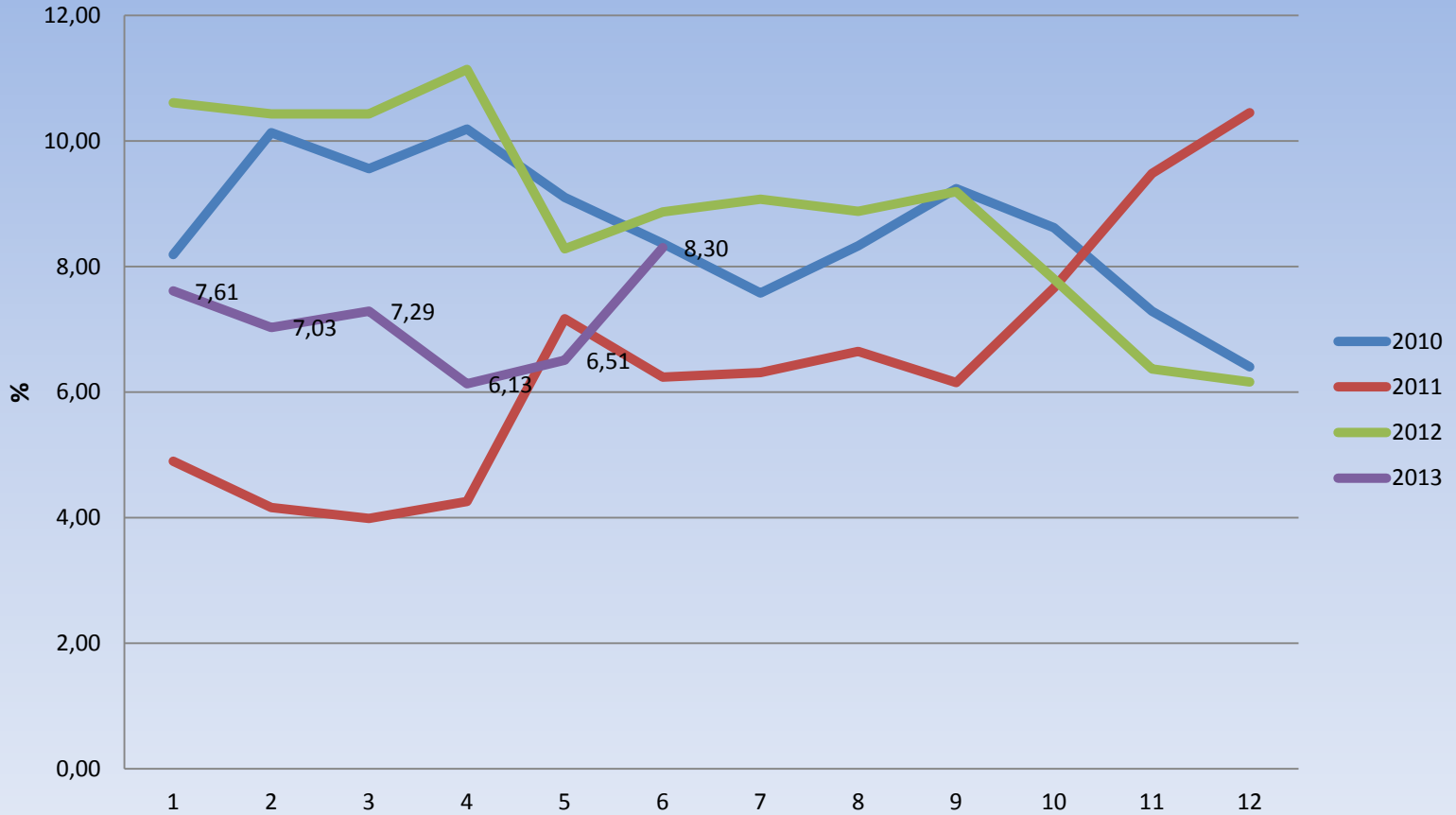

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

- ❑ **Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) aylık %0,76 arttı.**
 - 2013 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %0,76, bir önceki yılın Aralık ayına göre %4,00, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,30 ve on iki aylık ortalamalara göre %7,47 artış gerçekleşti.
- ❑ **Aylık en yüksek artış %1,99 ile eğitim grubunda gerçekleşti.**
 - Ana harcama grupları itibariyle 2013 yılı Haziran ayında endekste yer alan gruplardan gıda ve alkolsüz içeceklerde %1,82, ulaşırmada %1,49, eğlence ve kültürde %1,45, lokanta ve otellerde %0,62 artış gerçekleşti.
 - alkollü içecekler ve tütünde %0,01 düşüş gerçekleşti.
- ❑ **Yıllık en yüksek artış %16,09 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti.**
 - TÜFE’de, bir önceki yılın aynı ayına göre gıda ve alkolsüz içecekler (%12,88), lokanta ve oteller (%8,93), ulaşırmada (%7,72), konut (%6,73) artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TÜİK, 2013a.

ÜRETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

❑ Üretici Fiyatları Endeksi aylık %1,46 arttı.

- 2013 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %1,46, bir önceki yılın Aralık ayına göre %2,46, bir önceki yılın aynı ayına göre %5,23 ve on iki aylık ortalamalara göre %3,18 artış gösterdi.

▪ Aylık değişim; tarımda %3,38, sanayide %1,07 olarak gerçekleşti.

- Tarım sektörü endeksinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,88, bir önceki yılın aynı ayına göre %4,28 ve on iki aylık ortalamalara göre %0,33 artış gerçekleşti.
- Sanayi sektörü endeksinde ise bir önceki yılın Aralık ayına göre %1,60, bir önceki yılın aynı ayına göre %5,41 ve on iki aylık ortalamalara göre %3,76 artış gerçekleşti.

❑ Sanayide en yüksek aylık artış büro makineleri imalatı sektöründedir.

- Sanayinin üç sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,47, imalat sanayi sektöründe %1,08, elektrik, gaz ve su sektöründe %0,84 artış olarak gerçekleşti.

ÜRETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

- Bir önceki aya göre endekslerin en fazla artış gösterdiği alt sektörler; büro makineleri imalatı (%4,92), kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı (%4,56), giyim eşyası imalatı (%3,77) alt sektörleridir.

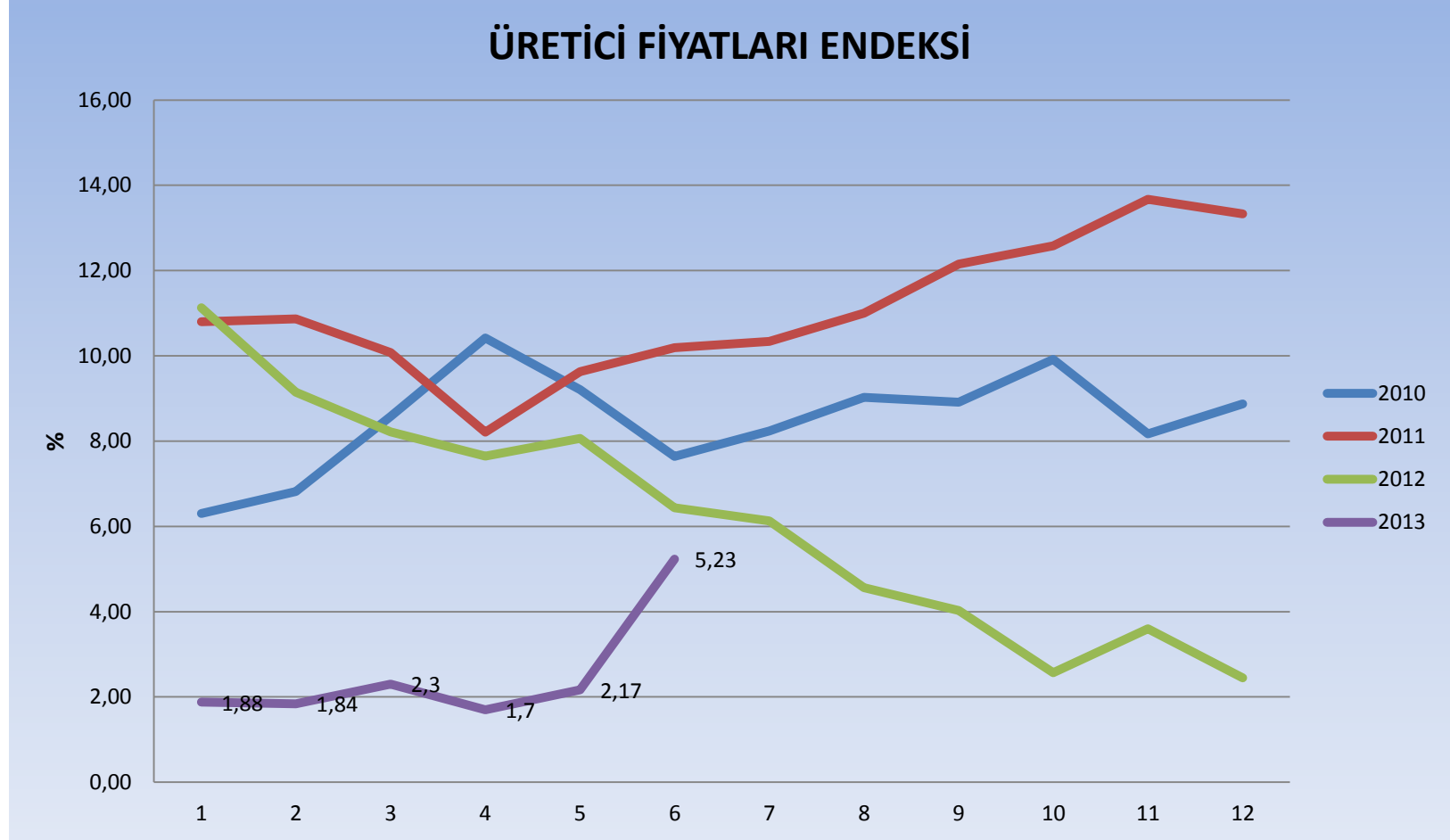
❑ Buna karşılık;

- metal cevheri (%-0,67), tütün ürünleri imalatı (%-0,33), mobilya ve b.y.s. diğer ürünlerin imalatı (%-0,06) bir ay önceye göre endekslerin en fazla gerilediği alt sektörler oldu.

ÜRETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TÜİK, 2013b.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ – MAYIS, 2013

- ❑ **Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki aya göre % 0,6 azaldı.**
 - 2013 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %4,6 ve imalat sanayi sektörü endeksi %0,5 azaldı, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi ise %0,5 arttı.
- ❑ **Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,0 arttı.**
 - 2013 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %6,0 azaldı,
 - imalat sanayi sektörü endeksi %1,4 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi ise %1,6 arttı.
- ❑ **Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış ana sanayi gruplarında en yüksek azalış sermaye malı imalatında gerçekleşti.**
 - 2013 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre en yüksek azalış %3,6 ile sermaye malı imalatında gerçekleşti.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ – MAYIS, 2013

- ❑ **Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış imalat sanayiinde en yüksek azalış bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşti.**
 - 2013 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre en yüksek azalış %15,8 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşti. Bu azalışı, %11,9 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı, %8,5 ile diğer ulaşım araçlarının imalatı takip etti.
- ❑ **Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış imalat sanayiinde en fazla artış deri ve ilgili ürünlerin imalatında gerçekleşti**
 - 2013 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre en fazla artış %9,0 ile deri ve ilgili ürünlerin imalatında gerçekleşti. Bu artışı, %7,7 ile tütün ürünleri imalatı, %5,9 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı takip etti.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ – MAYIS, 2013

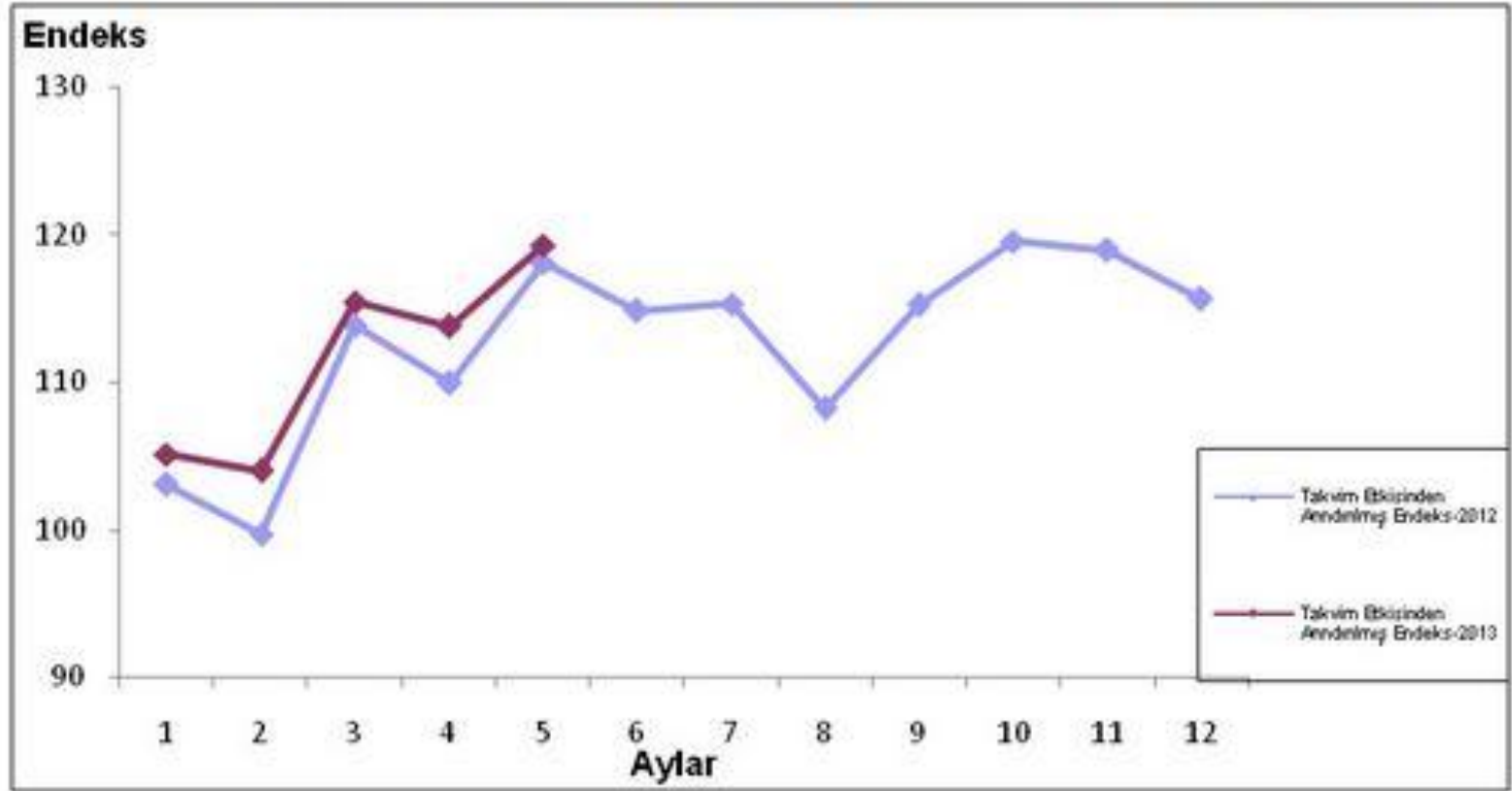
TEMMUZ 2013 – SAYI 37

	Arındırılmamış	Takvim Etkisinden Arındırılmış	Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	Takvim Etkisinden Arındırılmış	Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış
SEKTÖR	Endeks	Endeks	Endeks	Yıllık Değişim (%)	Aylık Değişim (%)
Toplam Sanayi	120,5	119,3	115,3	1,0	-0,6
Madencilik ve Taşocakçılığı	105,2	105,0	103,3	-6,0	-4,6
İmalat Sanayi	123,5	122,0	116,4	1,4	-0,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Ürt. ve Dağıtım	108,9	108,3	114,0	1,6	0,5

Kaynak: TÜİK, 20123.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ – MAYIS, 2013

Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (2010=100), Mayıs 2013

Kaynak: TÜİK, 2013c.

SANAYİ CİRO ENDEKSİ - MAYIS, 2013

❑ Sanayide toplam ciro % 5,3 arttı.

- Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2013 yılı Mayıs ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre;madencilik ve taşocakçılığı endeksi ve imalat sanayi endeksi %5,3 arttı.
- Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2013 yılı Mayıs ayında en fazla artışı dayanıksız tüketim malı imalatı, en fazla düşüşü ise enerji sektörü gösterdi.

❑ En fazla artış içeceklerin imalatında gerçekleşti.

- **İmalat sanayi** alt sektörlerinin 2013 yılı Mayıs ayında 2012 yılı aynı ayına göre yüzde değişim oranları incelendiğinde, en yüksek artış oranının %15,8 ile içeceklerin imalatında gerçekleştiği görüldü. Bunu %14,5 ile gıda ürünleri imalatı takip etti.

❑ En fazla düşüş bilgisayarların ve elektronik ürünlerin imalatında gerçekleşti.

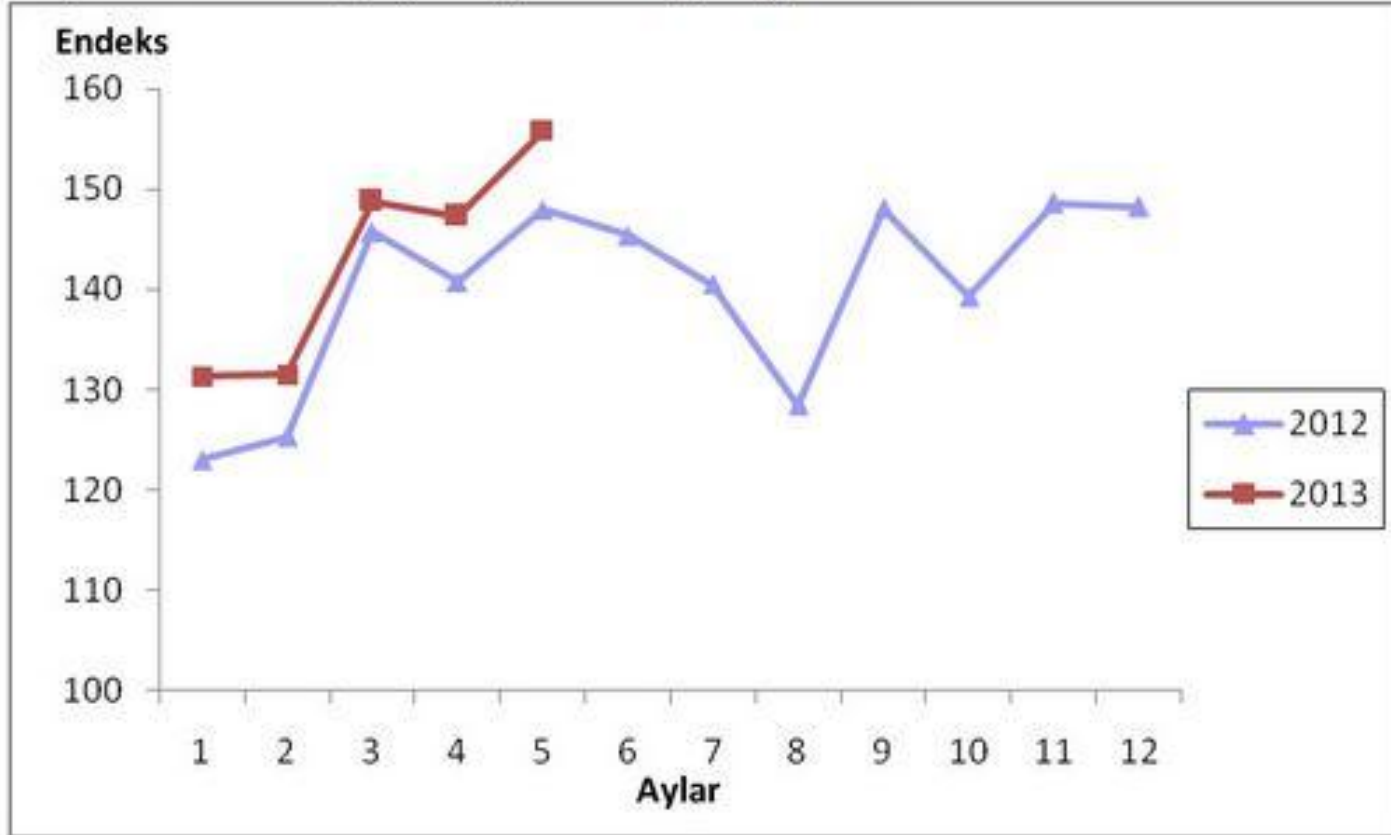
- İmalat sanayi alt sektörlerinin 2013 yılı Mayıs ayında 2012 yılı aynı ayına göre yüzde değişim oranları incelendiğinde, en fazla düşüş oranının %17,2 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleştiği görüldü. Bunu %15,6 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı takip etti.

Kaynak: TÜİK, 2013d

SANAYİ CİRO ENDEKSİ - MAYIS, 2013

Sanayi Ciro Endeksi (Toplam) (2010=100), Mayıs 2013

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TÜİK, 2013d.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI – HAZİRAN, 2013

□ Aylık en yüksek reel getiri Euro'da gerçekleşti.

- En yüksek reel getiri, 2013 Haziran ayında, Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) ile indirgenğinde %3,99, Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) ile indirgenğinde ise %4,71 oranlarıyla Euro'da gerçekleşti.
- ÜFE ile indirgenğinde; yatırım araçlarından Amerikan Doları %2,33 oranında yatırımcısına reel getiri sağladı. Buna karşılık, BIST 100 Endeksi %16,17, külçe altın %2,87 ve mevduat faizi %1,03 oranında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirgenğinde ise Amerikan Doları %3,04 oranında yatırımcısına reel getiri sağlarken, BIST 100 Endeksi %15,59, külçe altın %2,19 ve mevduat faizi %0,35 oranında yatırımcısına kaybettirdi.
- Euro, üç aylık değerlendirmede; ÜFE ile indirgenğinde %4,74, TÜFE ile indirgenğinde ise %5,38 oranlarıyla yatırımcısına en yüksek reel getiri sağlayan yatırım aracı olurken, külçe altın ÜFE ile indirgenğinde %13,04, TÜFE ile indirgenğinde ise %12,50 oranında en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.
- Altı aylık değerlendirmeye göre Euro; ÜFE ile indirgenğinde %4,58, TÜFE ile indirgenğinde ise %3,03 oranında yatırımcısına en yüksek kazancı sağladı. Aynı dönemde külçe altın, ÜFE ile indirgenğinde %17,18, TÜFE ile indirgenğinde ise %18,40 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

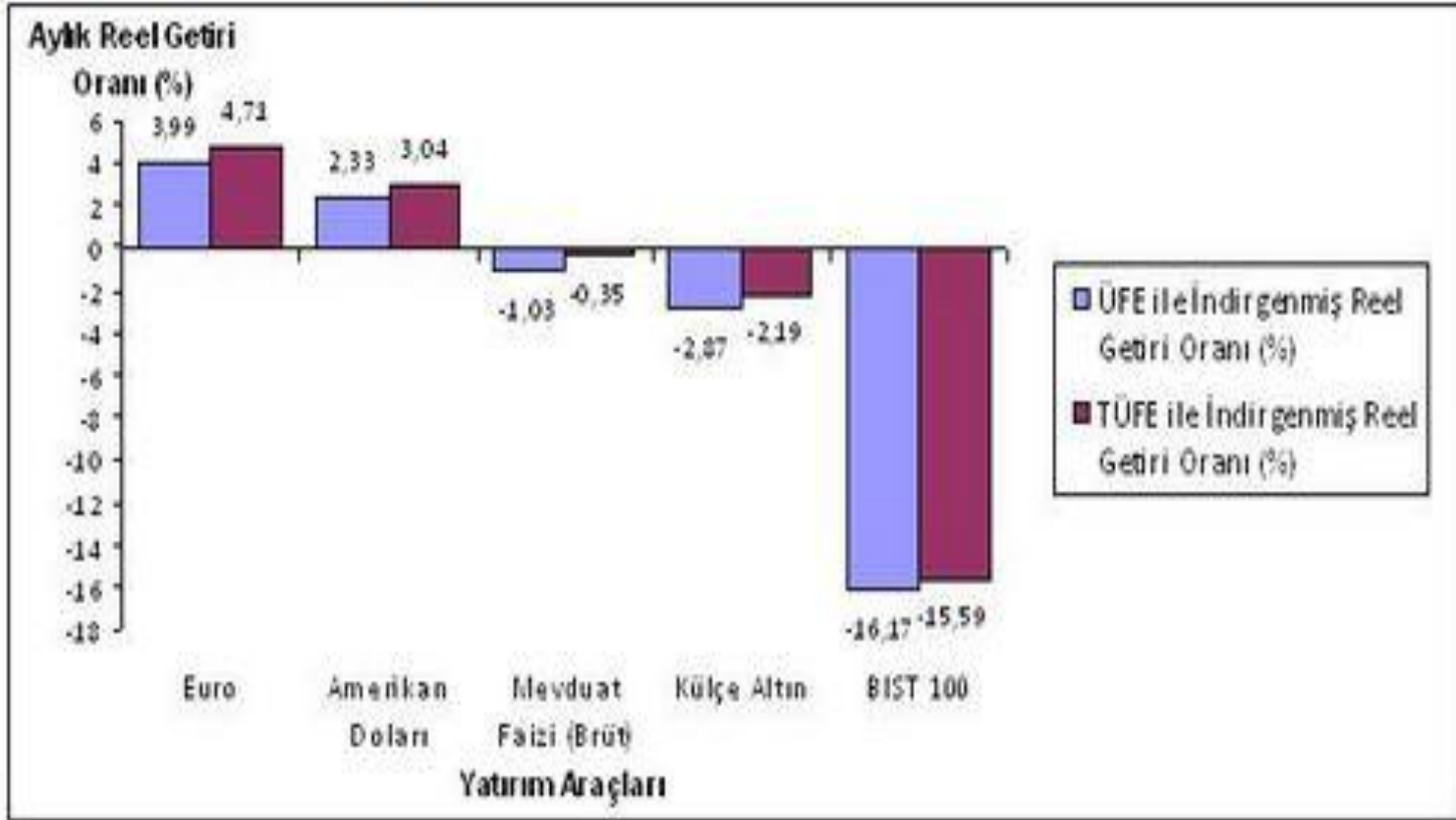
FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI – HAZİRAN, 2013

- ❑ Yıllık değerlendirmede en yüksek reel getiri BIST 100 Endeksi'nde gerçekleşti.
 - Finansal yatırım araçları, yıllık olarak değerlendirildiğinde; BIST 100 Endeksi, ÜFE ile indirgenildiğinde %24,49, TÜFE ile indirgenildiğinde ise %20,96 oranında yatırımcısına en fazla reel getiri sağladı. Diğer taraftan, külçe altın ÜFE ile indirgenildiğinde %16,72, TÜFE ile indirgenildiğinde ise %19,08 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI – HAZİRAN, 2013

Finansal Yatırım Araçlarının Aylık Reel Getirileri (%), Haziran 2013
(Aylık Reel Getiri Oranı)

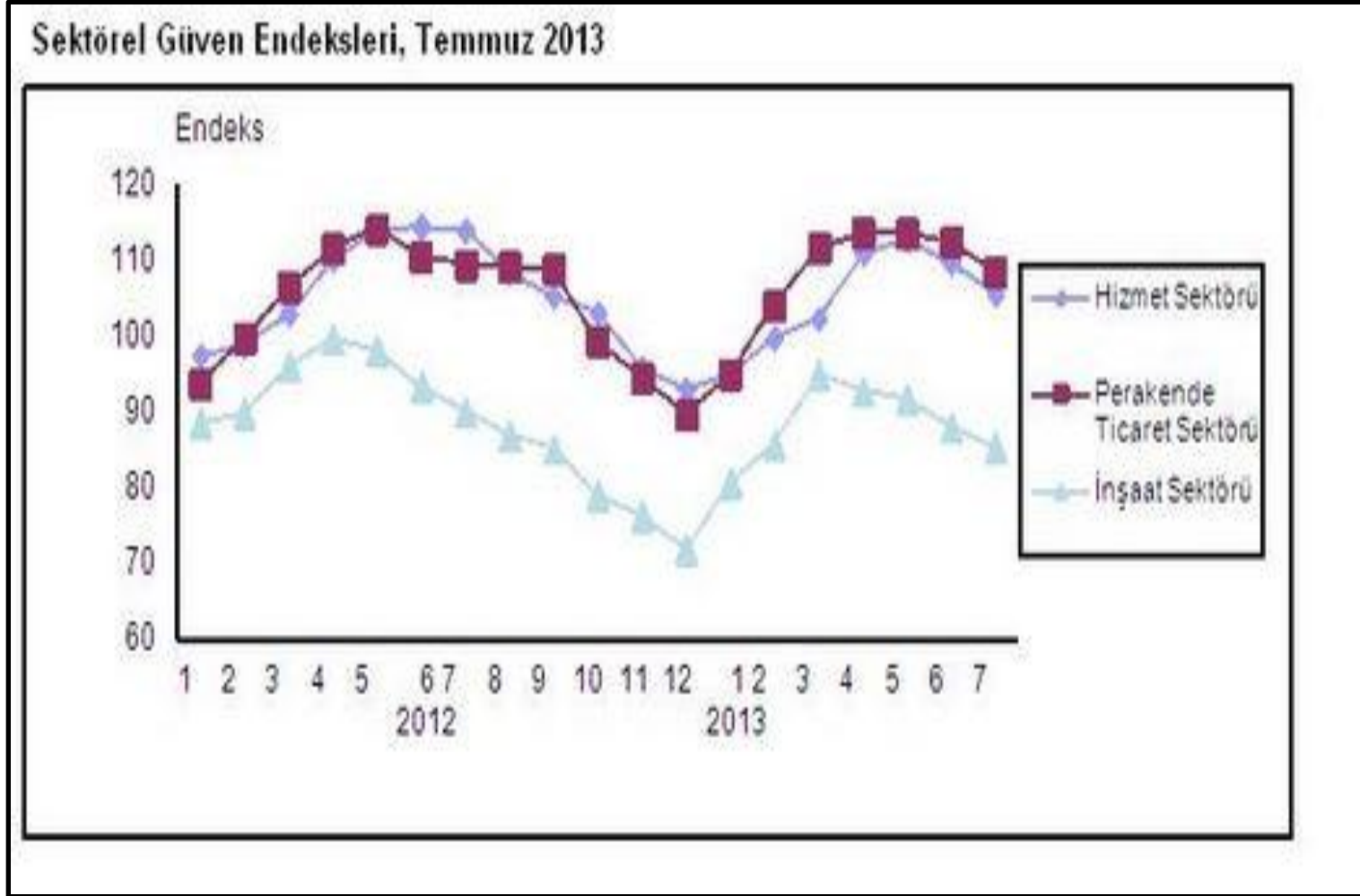

Kaynak: TÜİK, 2013e.

SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ - TEMMUZ, 2013

- ❑ **Hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde güven azaldı.**
 - Bir önceki ayda; 109,6 olan hizmet sektörü güven endeksi 105,4 değerine; 112,4 olan perakende ticaret sektörü güven endeksi 108,4 değerine ve 87,9 olan inşaat sektörü güven endeksi 85,3 değerine düştü.
- ❑ **Hizmet sektörü güven endeksi %3,8 azaldı.**
 - Hizmet sektörü güven endeksindeki düşüş, son üç aylık dönemdeki iş durumu, son üç aylık dönemde hizmetlere olan talep ve gelecek üç aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi değerlendirmelerindeki kötüleşmeden kaynaklandı. Söz konusu alt endeksler Temmuz ayında bir önceki aya göre sırası ile %2,3, %4,6 ve %4,3 oranlarında azaldı.
- ❑ **Perakende ticaret sektörü güven endeksi %3,6 azaldı.**
 - Perakende ticaret sektöründeki düşüş, gelecek üç aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi alt endeksindeki %9,9'luk ve son üç aylık dönemde iş hacmi-satışlar alt endeksindeki %0,8'lik kötüleşmelerden kaynaklandı. Mevcut mal stok seviyesi alt endeksi ise bir önceki aya göre %2,1 oranında arttı.
- ❑ **İnşaat sektörü güven endeksi %2,9 azaldı.**
 - İnşaat sektörü güven endeksindeki azalış, gelecek üç aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi değerlendirmelerindeki kötüleşmeden kaynaklandı. Gelecek üç aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi alt endeksi Temmuz ayında bir önceki aya göre %6,9 oranında düşerken, alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi alt endeksi %3,6 oranında arttı.

SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ - TEMMUZ, 2013

Kaynak: TÜİK, 2013f.

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ – TEMMUZ, 2013

❑ Tüketici güven endeksi %2,9 arttı .

- Tüketici Güven Endeksi 2013 Temmuz ayında bir önceki aya göre %2,9 oranında arttı; Haziran ayında 76,2 olan endeks Temmuz ayında 78,5 değerine yükseldi.

❑ Gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimali %8,7 arttı.

- Haziran ayında 26,4 olan endeks, Temmuz ayında 28,7 değerine yükseldi. Bu yükseliş, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimallerinin bir önceki aya göre arttığını göstermektedir.

❑ Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi %3 arttı.

- Haziran ayında 102 olan genel ekonomik durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %3 oranında artarak, Temmuz ayında 105,1 değerine yükseldi. Bu yükseliş, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha iyi olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin sayısının bir önceki aya göre arttığını göstermektedir.

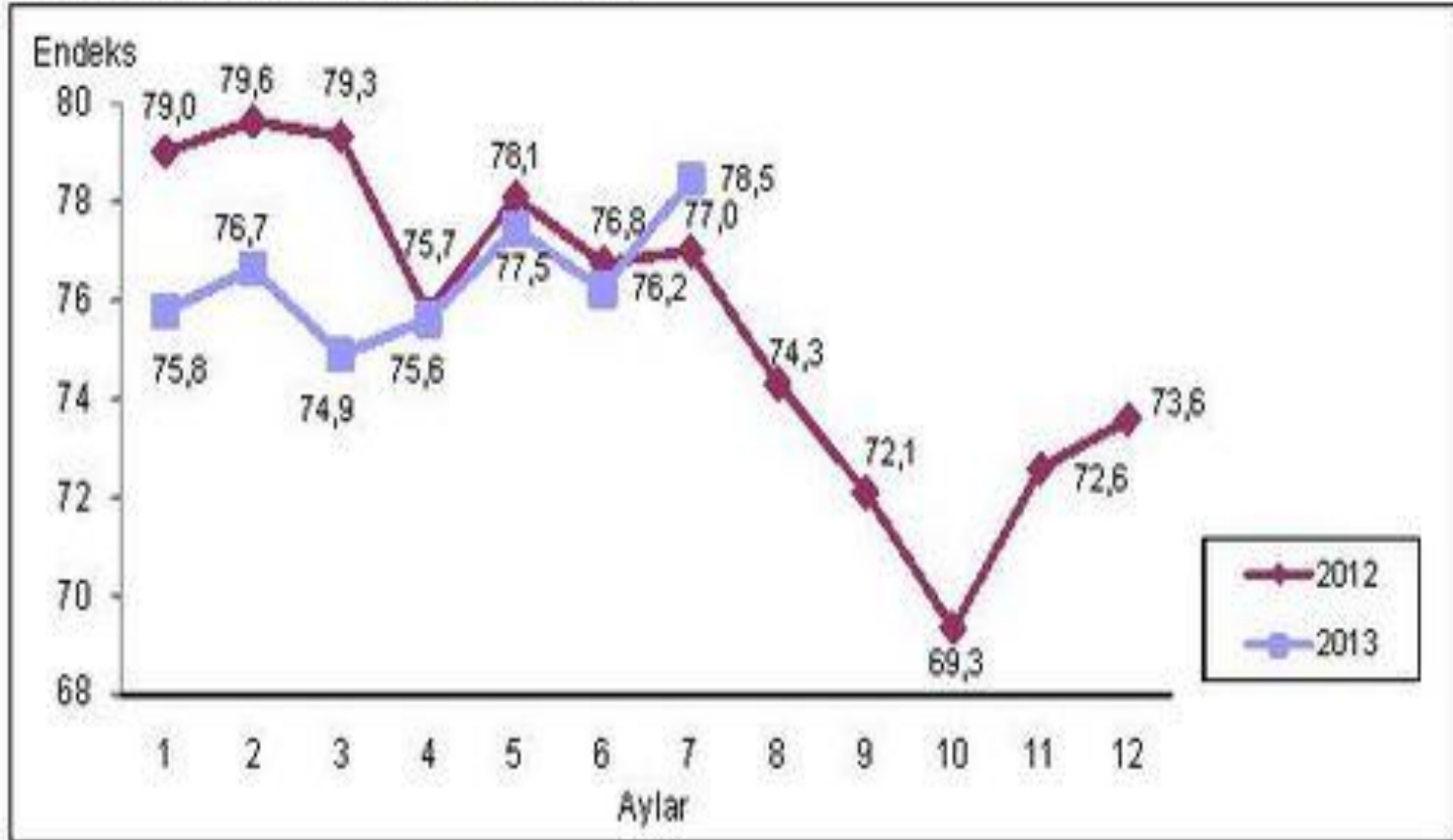
❑ Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi %2 arttı.

- Haziran ayında 92,4 olan endeks değeri Temmuz ayında 94,3 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağını bekleyenlerin oranının artmasından kaynaklandı.

❑ Gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısı beklentisi endeksi %2 arttı.

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ – TEMMUZ, 2013

Tüketici Güven Endeksi, Temmuz 2013

Kaynak: TÜİK, 2013g.

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ – MAYIS, 2013

❑ İhracat birim değer endeksi %0,5 arttı.

- İhracat birim değer endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde %1,6, ham maddelerde (yakıt hariç) %1, yakıtlarda %7 azalırken, imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayinde %2,4 arttı.

❑ İthalat birim değer endeksi %2,9 azaldı.

- İthalat birim değer endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütün ürünlerinde %8,6, imalat (gıda, içecek, tütün hariç) sanayinde %1 artarken, ham maddelerde (yakıt hariç) %8,5, yakıtlarda %10,7 azaldı.

❑ İhracat miktar endeksi %0,9 arttı.

- İhracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütün ürünlerinde %17,3, ham maddelerde (yakıt hariç) %42,1, yakıtlarda %14,8, imalat (gıda, içecek ve tütün hariç) sanayinde %6,4 arttı.

❑ İthalat miktar endeksi %9,9 arttı

- İthalat miktar endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütün ürünlerinde %3,4, yakıtlarda %15,7, imalat (gıda, içecek ve tütün hariç) sanayinde %3,3 artarken, ham maddelerde (yakıt hariç) %11,3 azaldı.

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ – MAYIS, 2013

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

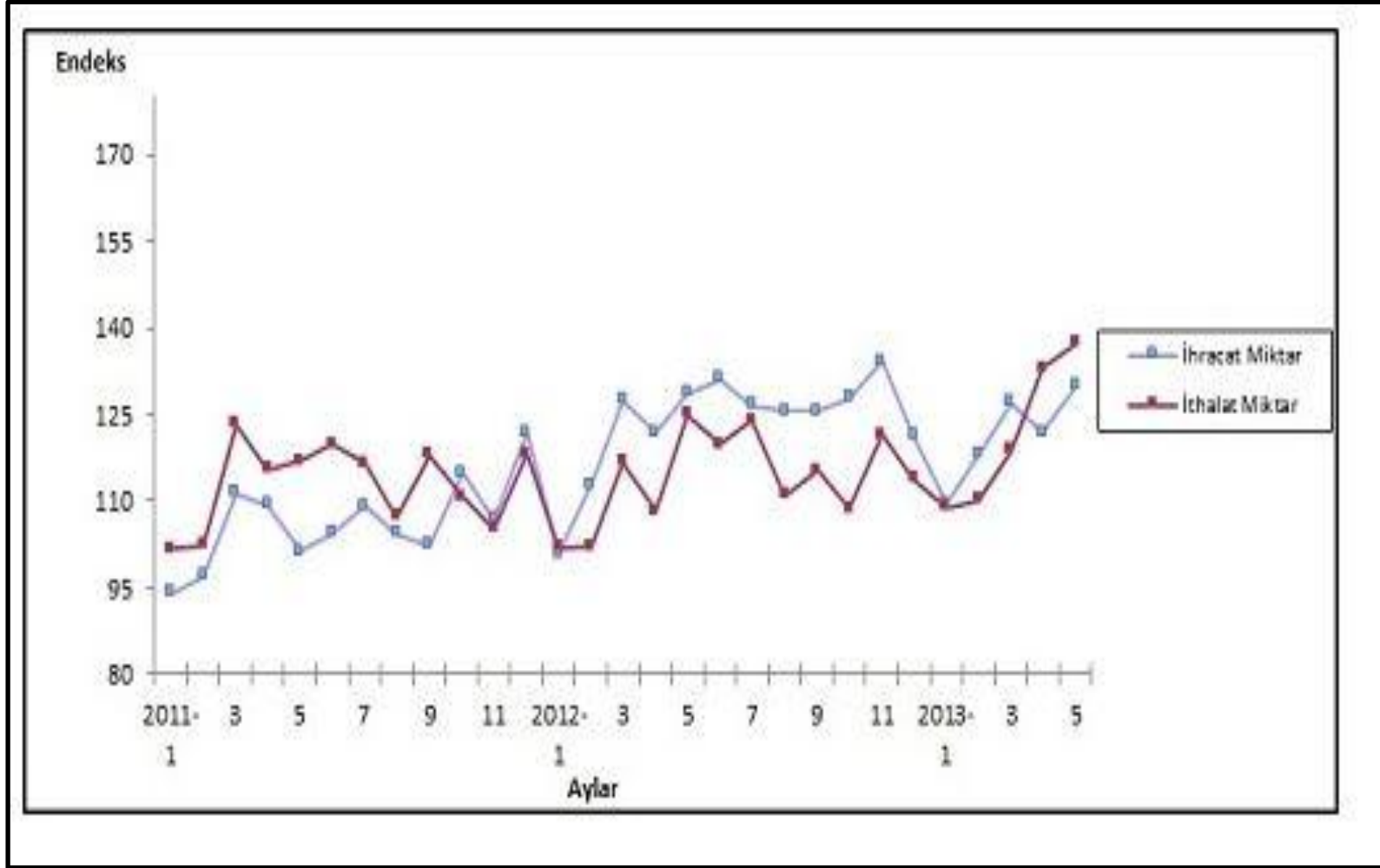
- ❑ **Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ihracat miktar endeksi %4,2 arttı.**
 - 2013 Nisan ayında 117,2 olan ihracat miktar endeksi bir önceki aya göre %4,2 artarak 2013 Mayıs ayında 122,1 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2012 Mayıs ayında 124,7 olan endeks %0,9 artarak 2013 Mayıs ayında 125,8 değerine ulaştı.
- ❑ **Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ithalat miktar endeksi %1,7 azaldı.**
 - 2013 Nisan ayında 130,8 olan ithalat miktar endeksi bir önceki aya göre %1,7 azalarak 128,6 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2012 Mayıs ayında 122,2 olan ithalat miktar endeksi %10,1 artarak 2013 Mayıs ayında 134,5'e ulaştı.
- ❑ **Dış ticaret haddi 2013 yılı Mayıs ayında 98,9 olarak gerçekleşti .**
 - İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesiyle hesaplanan dış ticaret hadleri, 2012 yılı Mayıs ayında 95,6 iken, 2013 yılı Mayıs ayında 98,9'a yükseldi.

Kaynak: TÜİK, 2013h.

DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ – MAYIS, 2013

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TÜİK, 2013h.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ NİSAN, 2013

❑ İşsizlik oranı %9,3 seviyesinde gerçekleşti.

- Türkiye genelinde işsiz sayısı 2013 yılı Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 216 bin kişi artarak 2 milyon 641 bin kişiye yükseldi. İşsizlik oranı ise 0,3 puanlık artış ile %9,3 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,4 puanlık artış ile %11,5, 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı ise 0,8 puanlık artış ile %17,5 oldu.

❑ İstihdam edilenler 1 milyon 61 bin kişi arttı.

- İstihdam edilenlerin sayısı 2013 yılı Nisan döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 61 bin kişi artarak 25 milyon 691 bin kişiye yükseldi. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 47 bin kişi, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 1 milyon 14 bin kişi arttı.
- İstihdam edilenlerin %23,6'sı tarım, %19,6'sı sanayi, %7'si inşaat, %49,9'u ise hizmetler sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında inşaat sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,4 puan, hizmetler sektörünün payı 0,4 puan, sanayi sektörünün payı 0,1 puan artarken, tarım sektörünün payı 0,8 puan azaldı.

Kaynak: TÜİK, 2013.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ NİSAN, 2013

❑ İstihdam oranı %46,4 olarak gerçekleşti

- İstihdam edilenlerin oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,2 puanlık artış göstererek %45,2'den %46,4'e yükseldi.

❑ İşgücüne katılma oranı %51,1 olarak gerçekleşti.

- Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, 2013 yılı Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,5 puan artarak %51,1 oldu. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 1 puanlık artışla %71,6, kadınlarda ise 2 puanlık artışla %31,2 olarak gerçekleşti.

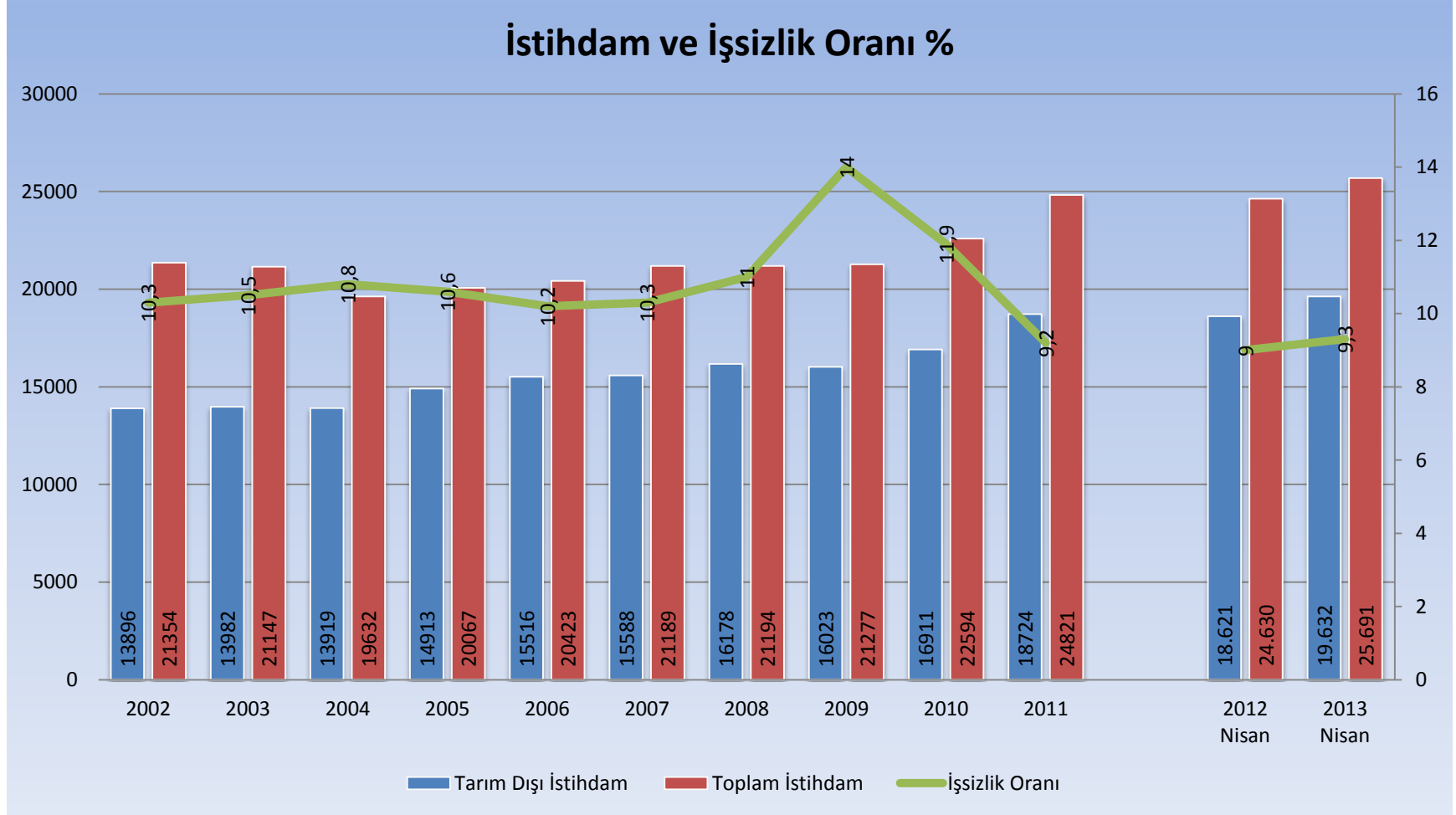
❑ Kayıt dışı çalışanlar 1,2 puan azaldı.

- Nisan 2013 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,2 puan azalarak %37,6 oldu. Bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre tarım sektöründe sosyal güvenlikten yoksun çalışanların oranı %82,7'den %83,5'e yükselirken, tarım dışı sektörlerde %24,6'dan %23,4'e geriledi. Sosyal güvenlik kapsamında olmayan ücretli ve yevmiyeli çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 puan azalarak %20,3 oldu.

Kaynak: TÜİK, 2013.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ NİSAN, 2013

TEMMUZ 2013 - SAYI 37

Kaynak: TÜİK, 2013.

KONUT SATIŞ İSTATİSTİKLERİ, II. ÇEYREK 2013

❑ Türkiye genelinde 295 010 konut satış sonucu el değiştirdi

- Konut satışlarında İstanbul 62 119 konut satışı ile en yüksek paya (%21,1) sahip oldu. İstanbul'u 36 217 konut satışı (%12,3) ile Ankara, 19 177 konut satışı (%6,5) ile İzmir izledi. Aynı çeyrekte, en az satış ise 14 konut ile Hakkari'de gerçekleşti. Konut satışının en düşük olduğu diğer iller ve satış sayıları sırasıyla 45 konut ile Ardahan ve 62 konut ile Bayburt oldu. 2013 II. çeyreğine ilişkin il düzeyinde konut satışları ipotekli satış ve diğer satış ayrımında Tablo 1'de verilmiştir.

❑ İpotekli konut satışları sayısı 129 818 olarak gerçekleşti.

- Türkiye genelinde toplam konut satışları içinde ipotekli satışın payı %44 oldu. En yüksek ipotekli satış 30 267 konut ile İstanbul'da gerçekleşti. İstanbul %23,3 ipotekli satış payı ile Türkiye sıralamasında ilk sırayı aldı. İstanbul'daki toplam konut satışları içinde ipotekli satışın payı ise %48,7 oldu. Aynı çeyrekte, Hakkari ve Bingöl'de 4 ipotekli satış işlemi gerçekleşti. Toplam konut satışları içerisinde ipotekli satış payının en yüksek olduğu il %52,5 ile Artvin, en düşük olduğu il %6,1 ile Bingöl oldu.

Kaynak: TÜİK, 2013i.

TURİZM İSTATİSTİKLERİ, II. ÇEYREK: NİSAN-HAZİRAN, 2013

- ❑ **Turizm geliri geçen yılın aynı çeyreğine göre %22,8 arttı.**
 - Turizm geliri Nisan, Mayıs ve Haziran aylarından oluşan II. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %22,8 artarak 8 677 385 bin \$ oldu. Turizm gelirinin %84,6'sı yabancı ziyaretçilerden, %15,4'ü ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edildi.
 - Ziyaretçiler, seyahatlerini kişisel veya paket tur ile organize etmektedirler. Bu çeyrekte yapılan harcamaların 6 465 783 bin \$'ını kişisel harcamalar, 2 211 601 bin \$'ını ise paket tur harcamaları oluşturdu.
- ❑ **Ziyaretçilerin kişi başına ortalama harcaması 825 \$ oldu**
 - Bu çeyrekte yabancıların ortalama harcaması 766 \$, yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması ise 1 335 \$ oldu.
- ❑ **Ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı çeyreğine göre %12,8 arttı .**
 - Ülkemizden çıkış yapan ziyaretçi sayısı 2013 yılı II. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %12,8 artarak 10 514 909 kişi oldu. Bunların 9 519 922'sini yabancılar, 994 987'sini ise yurt dışında ikamet eden vatandaşlar oluşturdu.

Kaynak: TÜİK, 2013j.

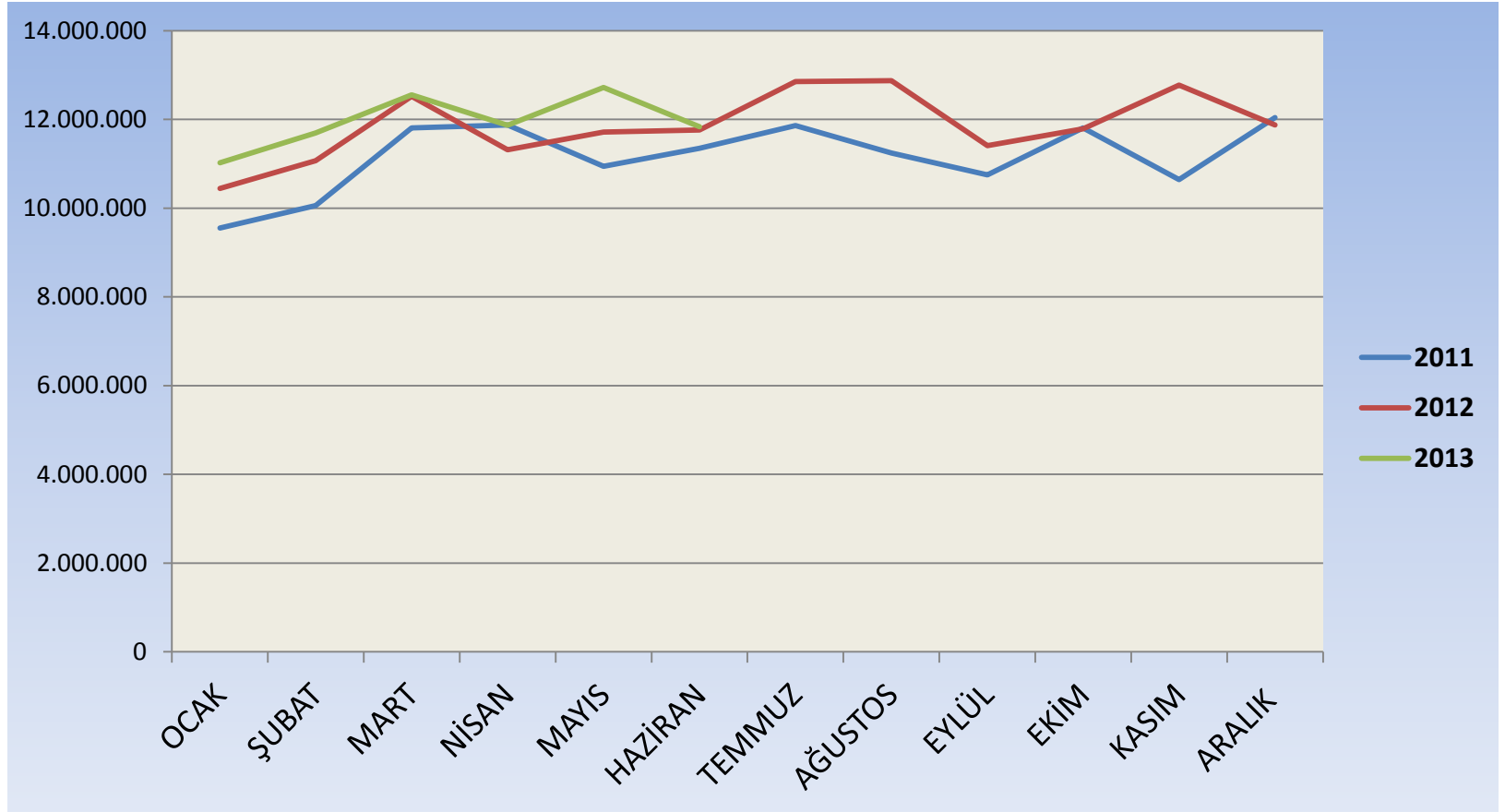
TURİZM İSTATİSTİKLERİ, II. ÇEYREK: NİSAN-HAZİRAN, 2013

- ❑ **Turizm gideri geçen yılın aynı çeyreğine göre %0,02 arttı.**
 - Yurt içinde ikamet edip başka ülkeleri ziyaret eden vatandaşlarımızın harcamalarından oluşan turizm gideri, geçen yılın aynı çeyreğine göre %0,02 artarak 1 286 831 bin \$ oldu. Bunun 1 048 081 bin \$'ını kişisel, 238 750 bin \$'ını ise paket tur harcamaları oluşturdu.
- ❑ **Yurt dışını ziyaret eden vatandaş sayısı 2012 yılı II. çeyreğine göre %8,8 arttı .**
 - Bu çeyrekte yurt dışını ziyaret eden vatandaş sayısı bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %8,8 artarak 1 835 515 kişi oldu. Bunların kişi başı ortalama harcaması 701 \$ olarak gerçekleşti.

İHRACAT – HAZİRAN, 2013

AYLAR BAZINDA TOPLAM İHRACAT, 2011-2012-2013, Bin \$

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TİM, 2013a.

İHRACAT – HAZİRAN, 2013

İHRACATIMIZDA İLK 20 ÜLKE, (Bin \$)

	ÜLKE	İHRACAT	PAY, %
1	ALMANYA	1.129.580,21	9,5
2	IRAK	922.249,89	7,8
3	BİRLEŞİK KRALLIK	682.749,70	5,8
4	FRANSA	598.098,39	5,1
5	İTALYA	533.434,45	4,5
6	RUSYA FEDERASYONU	524.790,13	4,4
7	BİRLEŞİK DEVLETLER	486.091,96	4,1
8	İSPANYA	363.479,58	3,1
9	MISIR	301.835,87	2,6
10	SUUDİ ARABİSTAN	288.348,83	2,4
11	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	274.480,63	2,3
12	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	270.130,30	2,3
13	LİBYA	243.237,40	2,1
14	HOLLANDA	230.826,00	2,0
15	ROMANYA	224.366,69	1,9
16	İSRAİL	220.308,62	1,9
17	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	216.347,99	1,8
18	İRAN (İSLAM CUM.)	212.674,37	1,8
19	BELÇİKA	211.888,80	1,8
20	CEZAYİR	179.910,09	1,5
	İlk 20 Toplam	8.114.830	68,6
	Genel Toplam	11.832.693	100,0

Kaynak: TİM, 2013a.

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

SEKTÖREL İHRACAT HAZİRAN, 2013 (Bin \$)

SEKTÖRLER	2012	2013
I. TARIM	1.519.761	1.654.740
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	1.061.077	1.141.984
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	465.918	543.133
Yaş Meyve ve Sebze	183.322	178.333
Meyve Sebze Mamulleri	96.041	100.647
Kuru Meyve ve Mamulleri	86.572	96.432
Fındık ve Mamulleri	128.894	106.786
Zeytin ve Zeytinyağı	15.443	36.742
Tütün ve Mamulleri	82.237	76.117
Süs Bitkileri	2.651	3.794
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	130.730	157.623
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	327.954	355.134

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TİM, 2013a.

SEKTÖREL İHRACAT HAZİRAN, 2013 (Bin \$)

SEKTÖRLER	2012	2013
II. SANAYİ	9.827.743	9.745.238
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	929.718	977.179
Tekstil ve Hammaddeleri	635.965	646.298
Deri ve Deri Mamulleri	139.253	146.485
Halı	154.500	184.396
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1.384.442	1.335.581
C. SANAYİ MAMULLERİ	7.513.584	7.432.478
Hazırlıyım ve Konfeksiyon	1.395.384	1.448.593
Otomotiv Endüstrisi	1.604.581	1.805.218
Gemi ve Yat	104.287	137.340
Elektrik - Elektronik Mak. Bilişim	957.640	927.988
Makine ve Aksamı	470.789	467.941
Demir ve Demir Dışı Metaller	560.661	549.049
Çelik	1.481.500	1.142.805
Çimento Cam Seramik ve Toprak	285.897	264.633
Mücevher	165.777	170.849
Savunma Sanayii	162.024	172.488
İklimlendirme Sanayii	317.929	337.424
Diğer Sanayi Ürünleri	7.115	8.151
III. MADENCİLİK	411.667	432.714
Toplam	11.759.171	11.832.693

Kaynak: TİM, 2013a.

TRC2 BÖLGESİ`NDE (DİYARBAKIR-ŞANLIURFA) EKONOMİK GÖRÜNÜM

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

- ❑ **Aylık en yüksek artış %1,52 ile TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)'de oldu**
 - İstatistiki Bölge Birim Sınıflaması (İBBS) Düzey 2'de bulunan 26 bölge içinde,
 - bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) (%5,05) bölgesinde,
 - bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) (%10,49) bölgesinde
 - on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) (%8,17) bölgesinde gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK, 2013a.

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – HAZİRAN, 2013

İstatistikî Bölgelere Göre Tüketici Fiyatları Endeksi ve Değişim Oranı (%) (2003=100)

İstatistikî bölge	Bir önceki aya göre değişim oranı	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı
TÜRKİYE	0,76	4,00	8,30	7,47
TRC2 Bölgesi	0,45	4,22	9,48	7,92

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

Kaynak: TÜİK, 2013a.

DİYARBAKIR SEKTÖREL İHRACAT – HAZİRAN, 2013 (Bin \$)

Sektörler	2012	2013
Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri	365	214
ÇELİK	147	595
ÇİMENTO CAM SERAMİK VE TOPRAK ÜRÜNLERİ	227	340
Demir ve Demir Dışı Metaller	100	2.641
Deri ve Deri Mamulleri	0	2
Diğer Sanayi Ürünleri	0	0
Elektrik - Elektronik	1.484	1.843
Fındık ve Mamulleri	0	0
Halı	108	0
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	13	78
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	4.272	4.332
İKLİMLENDİRME SANAYİİ	57	79
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.939	1.193
Kuru Meyve ve Mamulleri	16	1
Maden ve Metaller	8.369	9.144
Makine ve Aksamları	144	159
SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİİ	0	0
SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANCILIK MAMULLERİ	367	302
Süs Bitkileri ve Mamulleri	0	0
Taşıt Araçları ve Yan Sanayi	125	95
Tekstil ve Hammaddeleri	0	150
Yaş Meyve ve Sebze	0	0
Zeytin ve Zeytinyağı	0	68
Toplam	17.734	21.235

ŞANLIURFA SEKTÖREL İHRACAT – HAZİRAN, 2013 (Bin \$)

Sektörler	2012	2013
Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri	1.504	3.316
ÇELİK	735	2.604
ÇİMENTO CAM SERAMİK VE TOPRAK ÜRÜNLERİ	423	940
Değerli Maden ve Mücevherat	0	0
Demir ve Demir Dışı Metaller	53	140
Deri ve Deri Mamulleri	0	4
Diğer Sanayi Ürünleri	0	0
Elektrik - Elektronik	2.296	2.850
GEMİ VE YAT	0	0
Halı	0	56
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	233	212
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	242	523
İKLİMLENDİRME SANAYİİ	558	920
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	512	1.630
Kuru Meyve ve Mamulleri	407	0
Maden ve Metaller	170	93
Makine ve Aksamları	334	471
Meyve Sebze Mamulleri	98	775
SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİİ	0	0
Süs Bitkileri ve Mamulleri	10	0
Taşıt Araçları ve Yan Sanayi	303	197
Tekstil ve Hammaddeleri	220	236
Yaş Meyve ve Sebze	342	141
Toplam	8.440	15.107

2013 HAZİRAN AYINA AİT KURULAN ve KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

Bölge İllerine Göre Dağılım

İL	2013 HAZİRAN (BİR AYLIK)								2012 HAZİRAN (BİR AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
DİYARBAKIR	47	1	23	2	1	4	0	14	43	0	26	9	0	2	2	4
ŞANLIURFA	50	0	35	5	0	4	0	15	43	0	59	7	0	6	0	9
TÜRKİYE	3.923	77	4.592	732	155	1.063	140	42.116	3.004	79	6.246	1.887	363	1.158	153	1.656

Kaynak: TOBB,2013.

KAYNAKÇA

TEMMUZ 2013 – SAYI 37

- TÜİK (2013a). “Tüketici Fiyatları Endeksi Haziran /2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13538, 03.07.2013
- TÜİK (2013b). “Üretici Fiyatları Endeksi Mayıs/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13539, 03.07.2013
- TÜİK (2013c). “Sanayi Üretim Endeksi Mayıs/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13542, 08.07.2013
- TÜİK (2013d). “Sanayi Ciro Endeksi Mayıs/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13546, 11.07.2013
- TÜİK (2013e). “Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları Haziran/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13548, 12.07.2013
- TÜİK (2013f). “Sektörel Güven Endeksleri Temmuz/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13553, 25.07.2013
- TÜİK (2013g). “Tüketici Güven Endeksi Temmuz/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13554, 29.07.2013
- TÜİK (2013h). “Dış Ticaret Endeksleri Mayıs/2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13545, 10.07.2013
- TÜİK (2013ı). “Hane Halkı İşgücü İstatistikleri Nisan /2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13549, 15.07.2013
- TÜİK (2013i). “Konut Satış İstatistikleri, II. Çeyrek 2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13570, 26.07.2013
- TÜİK (2013j). “Turizm İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan-Haziran, 2013”, TÜİK Haber Bülteni,Sayı:13555, 30.07.2013
- TİM (2013a). “Yıllık İhracat Rakamları”,
http://www.tim.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=625&Itemid=135, 07.08.2013
- TİM (2013b). “İller Bazında Rakamlar”,
http://www.tim.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=625&Itemid=135, 07.08.2013
- TOBB (2013). “Kurulan – Kapanan Şirket İstatistikleri”, <http://www.tobb.org.tr/ist/>, 07.08.2013

KARACADAĞ

KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

“Yerel Kalkınmanın Zirvesi”

KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
DEVELOPMENT AGENCY